

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Туристичного, готельного та ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент туризму

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Туризмознавство
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 242 Туризм
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
туристичного, готельного та ресторанного
бізнесу

Протокол № 1 від 14.08.2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ЗПН 10 Менеджмент туризму Нормативна частина Цикл загальної підготовки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Шелеметєва Т.В., д.е.н, доцент, доцент кафедри ТГРБ
Контактна інформація викладача	7698403, телефон викладача, 0973666554, E-mail викладача t.shelemetieva@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/node/7904 дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/
Обсяг дисципліни	Кількість годин - 150 кредитів - 5 кредити ЕКТС, розподіл годин: лекції - 14, практичні - 34, самостійна робота - 93, індивідуальні заняття - 9, вид контролю - екзамен
Консультації	Згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити навчальної дисципліни. Дисципліна «Економіка туризму». Тем: Значення туризму. Динамічність економічної системи туризму. Показники розвитку туризму. Валовий туристичний продукт. Дисципліна «Міжнародний туризм». Тем: Міжнародні туристичні організації. Статистика міжнародного туризму. Сутність та класифікаційні ознаки міжнародного туристичного ринку. Місце України на ринку міжнародного туризму. Організаційно-економічні умови діяльності підприємств на ринку міжнародного туризму. Постреквізити навчальної дисципліни: Здобуті здобувачем вищої освіти знання при вивченні дисципліни «Менеджмент туризму» є обов'язковими для таких складових подальшого навчання: - Переддипломна практика.	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
При інтенсивному розвитку світового туризму в національній туристичній індустрії зростає рівень фахівців з управління туристично-сервісними організаціями – менеджерів і маркетологів, як керівників організацій та їх підрозділів. Їх управлінські рішення визначають не лише ефективність їх діяльності, а також забезпечують стійкий розвиток об'єктів управління з дотриманням ними передових позицій на високому рівні. Компетентність керівника визначається не тільки прийняттям обґрунтовано-об'єктивних рішень на основі визначених цілей і їх плануванням, але й реалізацією та контролюванням рішень в ситуаціях виключної складності та непередбачуваності в ринкових умовах, ефективністю продажу туристичного продукту. Тому від керівника-управлінця сучасної організації туристичної сфери вимагаються риси професійної компетентності, високого рівня підготовки з управлінської діяльності, обізнаності в питаннях економіки і права, професійному розумінні інноваційних процесів і новітніх технологій розвитку бізнесу. Керівнику необхідно чітко визначати і використовувати можливості і здібності оточуючих працівників, виявляти турботу про їх умови праці і побуту, турбуватись про створення позитивного морально-психологічного клімату в колективі. Загальні компетенції: Здатність до абстрактного, критичного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел із використанням новітніх інформаційних технологій. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.	

Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісні взаємодії при вирішенні поставлених завдань.

Спеціальні компетенції:

Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

Результати навчання:

Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

формування у майбутніх менеджерів знань, умінь та навичок управлінської роботи в готельному, курортному та туристичному сервісі.

5. Завдання вивчення дисципліни

Методичні – оволодіння методичним інструментарієм розробки і реалізації завдань менеджменту при формуванні туристичної організації та управлінні її розвитком, виробленні стратегії й плануванні туристичного бізнесу тощо.

Пізнавальні – набуття студентами знань із питань організації туризму та ознайомлення зі складовими елементами туристичної індустрії; розуміння основних чинників функціонування й розвитку туристичних організацій; опанування управлінських функцій та ознайомлення з головними проблемами туристичного менеджменту.

Практичні – формулювати місію та цілі підприємства готельного, курортного та туристичного сервісу; аналізувати вплив макросередовища на діяльність туристичної фірми; формувати організаційні структури управління різних типів для підприємств готельного, курортного та туристичного сервісу; оцінювати ефективність структур управління; мотивувати працівників туристичної фірми; контролювати діяльність туристичної фірми; оцінювати ефективність контролю; розраховувати показники ефективності надання послуг в туризмі.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи менеджменту туризму.

Тема 1. Сутність і зміст менеджменту туризму.

Предмет, мета та завдання курсу. Основні вимоги до знань студентів. Література по курсу та практичні можливості її пошуку та використання студентами. Організаційно-управлінський процес у туризмі. Основні поняття й управлінські категорії туризму. Історичні й сучасні інструменти управління. Особливості менеджменту в туризмі.

Тема 2. Еволюція менеджменту туризму.

Етапи та управлінські революції. Етапи передісторії туризму. Періодизація менеджменту туризму. Розвиток менеджменту на етапі становлення соціального туризму. Заслуга Ф. Тейлора та його послідовників у розвитку менеджменту як науки. Сутність внеску в теорію менеджменту представників адміністративної (класичної) школи. Тенденції розвитку світового туризму від початку XX ст. до Другої світової війни. Основні відмінності адміністративної школи менеджменту від наукової школи і школи людських відносин. Розвиток менеджменту та туризму в другій половині XX ст. Провідні ознаки розвитку вітчизняного туризму у другій половині XX ст.

Тема 3. Функції і принципи менеджменту туризму.

Функції управління в туризмі та їх взаємозв'язок. Функція планування в туризмі. Види планів в залежності від рівня організації. Організаційна функція в туризмі. Мотивація як функція управління в туризмі. Основні групи мотивації подорожей. Контроль в управлінні туристичною діяльністю. Види контролю в управлінні. Технологія контролю в практиці управління. Принципи менеджменту в туризмі та їх класифікація. Загальні принципи управління у туризмі. Приватні принципи управління у туризмі.

Тема 4. Система методів менеджменту туризму і їх взаємозв'язок.

Поняття і класифікація методів менеджменту в туризмі. Організаційно-адміністративні методи менеджменту в туризмі. Регламентування як форма адміністративного впливу менеджера-керівника. Нормування як організаційно-адміністративний метод менеджменту в туризмі. Інструктування як організаційно-адміністративний метод менеджменту в туризмі. Розпорядчий вплив як організаційно-адміністративний метод менеджменту в туризмі. Сутність та значення економічних методів управління в туризмі. Планування як економічний метод управління в туризмі. Аналіз як економічний (загальнонауковий) метод в менеджменті. Фінансування як економічний метод управління в туризмі. Стимулювання як економічний метод управління в туризмі. Господарський розрахунок як економічний метод управління в туризмі. Ціноутворення – важливий важіль економічного управління турфірмою. Кредитування і облік як економічний метод управління в туризмі. Соціально-психологічні методи управління в туризмі. Соціальні методи в практиці управління. Психологічні методи менеджменту Самоуправління як метод управління.

Змістовий модуль 2. Управлінські процеси на підприємствах туризму.

Тема 5. Система і структура управління в туризмі.

Система управління туризмом. Вплив на туризм факторів зовнішнього середовища. Поняття структури управління в туризмі. Типи організаційних структур управління в туризмі. Лінійна організаційна структура управління. Основні недоліки та переваги. Функціональна організаційна структура управління. Основні недоліки та переваги. Лінійно-функціональна організаційна структура управління. Основні недоліки та переваги.

Тема 6. Стил керівництва туристичною фірмою і управлінські рішення.

Поняття про стилі керівництва туристською фірмою. Зміст і види управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Процес ухвалення управлінських рішень в туристичній діяльності. Методи прийняття управлінських рішень.

Тема 7. Комунікаційні процеси в системі управління підприємствами туріндустрії.

Сутність комунікацій у менеджменті туризму. Способи передачі інформації. Основні типи комунікаційних перешкод. Види комунікацій. Значення в менеджменті туризму модель процесу обміну інформацією. Основні форми ділового спілкування. Сутність принципів ділового етикету. Інструменти ораторського мистецтва використовувані менеджерами з туризму. Невербальні прийоми комунікацій. Роль міміки обличчя у контексті управління комунікаціями в туризмі. Роль постави й ходи у контексті управління комунікаціями в туризмі. Роль мови рук у контексті управління комунікаціями в туризмі. Вплив спілкування з представниками інших держав на комунікативний процес.

Тема 8. Ефективність і успішність менеджменту туризму.

Поняття ефективності менеджменту туризму. Економічна ефективність менеджменту туризму. Соціальна ефективність менеджменту туризму. Формування ефективної організаційної структури туризму. Ефективність управлінських рішень. Ефективність управління персоналом. Ефективність та успішність менеджменту туризму. Оцінювання фінансово-економічної діяльності туристичної фірми. Характеристика компонент туристичних витрат. Сутність ефективності управління в економічному аспекті.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1	Сутність і зміст менеджменту туризму.	лекція	2
	Сутність і зміст менеджменту туризму.	Практичне	2
1	Сутність і зміст менеджменту туризму.	Практичне	2
2	Еволюція менеджменту туризму.	лекція	2
	Еволюція менеджменту туризму.	Практичне	2

2	Еволюція менеджменту туризму.	Практичне	2
3	Функції і принципи менеджменту туризму.	лекція	2
	Функції і принципи менеджменту туризму.	Практичне	2
3	Функції і принципи менеджменту туризму.	Практичне	2
4	Система методів менеджменту туризму і їх взаємозв'язок.	лекція	2
	Система методів менеджменту туризму і їх взаємозв'язок.	Практичне	2
4	Система методів менеджменту туризму і їх взаємозв'язок.	Практичне	2
5	Система і структура управління в туризмі.	лекція	2
	Система і структура управління в туризмі.	Практичне	2
5	Система і структура управління в туризмі.	Практичне	2
6	Стиль керівництва туристичною фірмою і управлінські рішення.	лекція	2
	Стиль керівництва туристичною фірмою і управлінські рішення.	Практичне	2
6	Стиль керівництва туристичною фірмою і управлінські рішення.	Практичне	2
7	Комунікаційні процеси в системі управління підприємствами туріндустрії.	лекція	2
	Комунікаційні процеси в системі управління підприємствами туріндустрії.	Практичне	2
7	Комунікаційні процеси в системі управління підприємствами туріндустрії.	Практичне	2
8	Ефективність і успішність менеджменту туризму.	Практичне	2
9	Ефективність і успішність менеджменту туризму.	Практичне	2
10	Ефективність і успішність менеджменту туризму.	Практичне	2
11	Підсумковий модульний контроль	пк екзамен	2

8. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача.
2. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та допоміжної літератури з питань курсу.
3. Систематична підготовка до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення (переліку питань).
4. Самостійна підготовка до модульного контролю та екзамену.

У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. обов'язковим вважається ведення студентами робочого конспекту, який повинен містити розгорнутий або тезисний огляд питань, що віднесені для самостійного опрацювання, а також визначення ключових понять і термінів. У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує:

- опитування студентів під час занять, перевірку робочих конспектів;
- залучення студентів до дискусії з теми семінарського заняття з наступною оцінкою ініціативи та здатності до аналізу дискусійних питань;
- проведення поточних контрольних робіт, тестування та модульного контролю.

Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до екзамену, студентам рекомендується звертатись до першоджерел (міжнародних нормативно-правових актів, Конституції України, законів, наказів, інструкцій міністерств та інших нормативно-правових документів) і до монографічної літератури, в якій висвітлено основні погляди на відповідні проблеми, наводяться та аналізуються нормативно-правові акти.

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання

Питання	Діяльність студентів	Термін виконання
Тема 1. Сутність і зміст менеджменту туризму.		
1. Як за текстологічною концепцією розкривається сутність менеджменту туризму? 2. Які критерії відрізняють туризм від інших видів діяльності? Користуючись визначеннями туризму, сформулюйте критерії, що уточнюють загальні. 3. Як поняття туристичної індустрії дає можливість розкрити зміст менеджменту туризму? 4. Який з аспектів організаційно-управлінського процесу в туристичній сфері варто вважати пріоритетним у менеджменті туристичного підприємства / туристичної території, і чому? 5. Яким чином враховується в менеджменті туризму «Н» (невідчутність, неможливість збереження і невіддільність від джерела та об'єкта) туристичної послуги? 6. Що означає така особливість туризму, як комплексність туристичних послуг? 7. Яким чином слід враховувати в менеджменті поділ туристичних послуг за різними класифікаціями і різноманітність туристичних послуг? 8. У чому полягає сутність територіальної визначеності і територіальної дискретності споживання туристичних послуг? 9. Які властивості туристичної послуги визначають особливості впливу процедур (інструментів) менеджменту на якість туристичної послуги? 10. У чому полягає сутність неоднорідності попиту на туристичні послуги?	Конспект теми, реферат, усна доповідь	лютий 11 годин
Тема 2. Еволюція менеджменту туризму.		
1. Порівняйте мотиви подорожування у давні часи, в індустріальний період і на сучасному етапі. 2. Які є історичні та соціально-економічні передумови виокремлення менеджменту в галузь людської діяльності? 3. Які є історичні та соціально-економічні передумови виокремлення туризму в галузь людської діяльності? 4. Охарактеризуйте періодизацію управлінської діяльності. 5. Охарактеризуйте періодизацію управлінської наукової думки. 6. Охарактеризуйте періодизацію розвитку туристичної діяльності. 7. Які історичні та соціально-економічні фактори зумовлюють потребу в детальній періодизації менеджменту туризму на теренах, до яких входила свого часу Україна? 8. Охарактеризуйте причини, які стали результатом промислових революцій XVIII ст. і зумовили зародження управлінської наукової думки. 9. Які суттєві риси визначають етап зародження індустріальних відносин у сфері туризму? 10. У чому полягає сутність характерних рис менеджменту туризму в XVIII-XIX ст.?	Конспект теми, реферат, усна доповідь Зробити глосарій.	лютий 11 годин

Тема 3. Функції і принципи менеджменту туризму.		
1. Що таке функції менеджменту? 2. У чому полягає сутність основних функцій менеджменту? 3. У чому сенс альтернативного підходу до виокремлення функцій менеджменту? 4. Поясніть і спробуйте проілюструвати взаємний зв'язок функцій менеджменту. 5. Сформулюйте сутність і зміст функції планування. 6. Розкрийте сутність планування для туристичного регіону. У чому полягає сутність поетапного плану розвитку туризму? 7. Наведіть приклади основних видів планів, які розробляються в туристичній компанії. 8. Охарактеризуйте основні етапи стратегічного планування. 9. Якими критеріями визначається ефективність планування? 10. Розкрийте сутність основних методів планування в туризмі.	Повторення та обговорення теоретичного матеріалу з даної теми. Зробити глосарій.	березень 11 годин
Тема 4. Система методів менеджменту туризму і їх взаємозв'язок.		
1. Розкрийте сутність методів управління. 2. Як класифікуються методи менеджменту? 3. Як виявляється системність методів управління? 4. Які методи менеджменту можна вважати адміністративними? 5. Дайте характеристику регламентуванню. Як воно проявляється в туризмі? 6. Що означає термін «нормування»? Приклади використання в туристичній галузі. 7. Що таке інструктування? Його особливості в туризмі? 8. Як ви розумієте розпорядничий вплив? 9. Яка відмінність адміністративних методів від економічних? 10. Які методи менеджменту належать до групи економічних?	Повторення та обговорення теоретичного матеріалу з даної теми. Доповідь на обрану тему.	березень 11 годин
Тема 5. Система і структура управління в туризмі.		
1. Охарактеризуйте призначення організаційної структури з погляду менеджменту. 2. Обґрунтуйте взаємозалежність складників організаційної структури. 3. Які види зв'язків наявні між елементами структури управління? 4. Як виявляються об'єктивні й універсальні вимоги до організаційних структур у менеджменті туризму? 5. Охарактеризуйте сутність управлінських завдань у сфері туризму на різних рівнях управління. 6. Розкрийте зв'язок між внутрішніми змінними: структурою і технологією. 7. Дайте характеристику лінійної структури управління. 8. Охарактеризуйте функціональну структуру управління. 9. Назвіть переваги і недоліки лінійно-функціональної структури управління. 10. Чому великі корпорації, як правило, організовані у дивізійні структури?	Повторення та обговорення теоретичного матеріалу з даної теми. глосарій.	квітень 12 годин
Тема 6. Стил ь керівництва туристичною фірмою і управлінські рішення.		

1. Характеристика традиційних стилів управління. 2. Дайте визначення поняття управлінське рішення і розкрийте особливість управлінських рішень у сфері туризму. 3. За якими ознаками класифікують управлінські рішення? 4. Яку роль відіграє діагностика проблеми в управлінні туризмом? 5. Як реалізується вплив різних факторів на процес прийняття рішення? 6. Які вимоги висуваються до управлінських рішень? 7. Які моделі прийняття управлінських рішень найпоширеніші в туризмі? 8. Чим відрізняються методи прийняття управлінських рішень від методів менеджменту? 9. Охарактеризуйте основні методи прийняття управлінських рішень. 10. Яку роль в управлінні туризмом відіграють методи прогнозування? 11. Розкрийте сутність програмування управлінських рішень.	Конспект теми, реферат, усна доповідь	квітень 12 годин
Тема 7. Комунікаційні процеси в системі управління підприємствами туризму.		
1. У чому полягає сутність комунікацій у менеджменті? 2. Назвіть способи передачі інформації. 3. Опишіть основні типи комунікаційних перешкод. 4. Охарактеризуйте види комунікацій. 5. Яке значення в менеджменті туризму має модель процесу обміну інформацією? 6. Охарактеризуйте основні форми ділового спілкування. 7. У чому полягає сутність принципів ділового етикету? 8. Як організовується ділова бесіда? 9. Яка робота і фактори визначають ефективність проведення ділових парад? 10. Які етапи, методи й умови визначають ефективні переговори? 11. Які вимоги висуває робота менеджера туризму до ораторського мистецтва? 12. Які інструменти ораторського мистецтва використовуються менеджерами туризму для підвищення ефективності спілкування?	Повторення теоретичного матеріалу з даної теми. Короткий глосарій з тематики занотувати або демонструвати при відповідях знання термінів.	травень 13 годин
Тема 8. Ефективність і успішність менеджменту туризму.		
1. Розкрийте сутність поняття «ефективність менеджменту туризму». 2. Які складники має успішність управління? 3. Розкрийте сутність принципів управління, спрямованого на успіх. 4. У чому полягає сутність ефективності управління в економічному аспекті? 5. Охарактеризуйте компоненти туристичних витрат. 6. Розкрийте сутність оцінки впливу туризму на економіку країни. 7. Як оцінюється фінансово-економічна діяльність туристичної фірми? 8. Розкрийте сутність оцінки ефективності управління в соціальному плані.	Конспект теми, реферат, усна доповідь	травень 12 годин
Індивідуальні завдання Виконання індивідуального завдання для студентів денної форми навчання полягає в		

розробці презентації до обраної теми.

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/node/7904> (не менш ніж 2 рази по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю);
- відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 243 212 9214 (один раз на 2 тижні);
- листування за допомогою електронної пошти t.shelemetieva@gmail.com (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Viber (за графіком консультацій викладача);
- спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (екзамен).

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, лабораторних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.

Ведення опорного конспекту лекцій:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стислому і системному вигляді викладений основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають опрацювати (конспект, записи, фото демонстраційних матеріалів) студенти під час лекції. Його опрацювання сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо. Кожний студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Опрацювання окремої теми за ОКЛ може бути у формі: складання тестових завдань на основі конспекту лекцій та самостійного доопрацювання теми; складання глосарію наукових термінів до кожної теми зі структури дисципліни.

Відвідування студентом лекції, ведення ОКЛ, його опрацювання, участь в активному обговоренні дискусійних питань, обґрунтування власної точки зору за проблемними напрямками, співавторство з лектором у підготовці лекційного заняття та його проведення з використанням інтерактивних технологій навчання мотивується викладачем та дає студенту можливість отримати взагалі до **15 балів** за обидва змістовні модулі (по 5 балів максимум за одне лекційне заняття) в першому змістовному модулі – **10 балів**, в другому змістовному модулі – **5 балів**.

Робота на практичних заняттях

Під час практичних занять студенти усно доповідають на обрані питання для обговорення, дають відповіді на додаткові питання викладача, доповнюють один одного за різними питаннями практичного заняття, демонструють результати самостійної підготовки до заняття, виконують письмові самостійні роботи, вирішують ситуаційні вправи, приймають участь у підготовці практичного заняття у співавторстві з викладачем, допомагають іншим студентам

оволодіти знаннями, використовують сучасні інтерактивні методи отримання знань. Така активна робота студента на занятті оцінюється в максимум **5 балів**. Така форма надає студенту можливість отримати максимум: **40 балів** в першому змістовному модулі та **45 балів** у другому змістовному модулі.

Під час практичних занять студенти усно доповідають на питання. Активна робота студента на занятті оцінюється в **5 балів**.

Критерії оцінки на практичному занятті

Бали	Критерії оцінки
5	Оцінюється робота студента, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4	Оцінюється робота студента, який володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять, виявляє знання елементарних положень з дисципліни, іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неточності та незначні помилки.
3	Оцінюється робота студента, який частково володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
2	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
1	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не дуже добре працює в парі/групі/команді, іноді проявляє активність.
0	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не працює в парі/групі/команді.

Індивідуальне завдання

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті. Така форма надає студенту можливість отримати максимум **10** додаткових балів в 1-му та другому модулі.

Критерії оцінки індивідуального завдання:

1/2 модуль (бали)	Критерії оцінки
9-10	В повному обсязі володіє матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
6-8	Достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3-5	В цілому володіє матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації,

	без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
1-2	Не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0	Не виконав завдання. Відсутність усної або письмової роботи.

Самостійна робота студентів

Завданням самостійної роботи студента є перевірка розуміння та засвоєння лекційного матеріалу можливе у вигляді відповіді на тестові запитання з кожної теми курсу. Така форма надає студенту можливість отримати максимум **5 балів** за **10 тестових запитань**.

Критерії оцінки самостійної роботи:

Бали	Критерії оцінки
5	Студень вірної відповів на 10 тестових питань
4	Студень вірної відповів на 8 тестових питань
3	Студень вірної відповів на 6 тестових питань.
2	Студень вірної відповів на 4 тестових питання
1	Студень вірної відповів на 2 тестових питання
0	Студень не надав жодної вірної відповіді

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт. В структурі навчання виділяють 2 змістовних модулі. Тобто студент двічі за семестр складає модульний контроль та має можливість набрати максимум **20 балів** у 1 та 2 модулі. Контрольна робота проходить у формі письмової відповіді на 2 теоретичних питання (кожне з яких оцінюється в **5 балів**) та 10 тестових питань (правильна відповідь на тестові питання оцінюється **1 бал**).

Критерії оцінки теоретичного питання:

Бали	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання
4	Достатньо повно володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичного питання. Але при викладанні не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3	В цілому володіє матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допустив при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування), недостатньо розкриває зміст теоретичного питання, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1	Не володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово розкриває зміст теоретичного питання.
0	Студень не надав відповіді

Критерії оцінки тестових питань:

Бали	Критерії оцінки
5	Студень вірної відповів на 10 тестових питань
4	Студень вірної відповів на 8 тестових питань
3	Студень вірної відповів на 6 тестових питань.
2	Студень вірної відповів на 4 тестових питання
1	Студень вірної відповів на 2 тестових питання
0	Студень не надав жодної вірної відповіді

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку

отримання загального підсумкового балу.

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2.

Зведена таблиця набору балів за семестр

1 модуль (максимум балів)		2 модуль (максимум балів)	
Лекції	10 (4 лекції*2,5)	Лекції	5 (3 лекції*1,6)
Практичні	40 (8 практ. зан*5)	Практичні	45 (9 практ. зан*5)
Самостійна робота (тести)	20 (4 теми*5)	Самостійна робота (тести)	20 (4 теми*5)
Ідз	10	Ідз	10
Контрольна робота	20	Контрольна робота	20
Всього	100	Всього	100

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на екзамен і скласти його усно або письмово, відповісти на 3 питання, які містяться в екзаменаційному білеті (перше і друге оцінюється в 30 балів, третє, підвищеної складності, у 40 балів). В такому разі бали за підсумковий модульний контроль (максимум 100 балів) та бали, які отримані на екзамені (максимум 100 балів), підсумовуються та діляться на два.

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЕКЗАМЕНІ

Бали за 1-2 питання	Бали за 3 питання	Критерії оцінки
30-25	40-35	отримують студенти, які повністю розкрили сутність питання, дали чітке визначення понять або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.
24-16	34-26	отримують студенти, які правильно, але не повністю розкрили сутність питання або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.
15-6	25-11	отримують студенти, які лише частково розкрили сутність питання або частково проаналізували і зробили невірний висновок з теоретичного положення.
5-0	10-0	отримують студенти, які частково і поверхово розкрили сутність питання або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

Бали отримані студентом за 2 модулі (середнє арифметичне) та бали за екзамен підсумовуються та вираховується середнє арифметичне.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (лабораторних) заняттях та на підсумковому модульному контролі, свідчить про **ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни** на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	визначення
		для екзамену	
90 – 100	A	відмінно	відмінно – відмінне виконання з незначною кількістю помилок
85-89	B	добре	дуже добре – вище від середнього рівня, але з деякими поширеними помилками

75-84	C		добре – в цілому правильне виконання, але з помилками
70-74	D	задовільно	задовільно – виконання в повному обсязі, але зі значною кількістю недоліків
60-69	E		достатньо - виконання задовільняє мінімальні критерії
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно – недостатньо: необхідно доопрацювати
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10. Політика курсу

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень. Кожен здобувач повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність Національного університету «Запорізька політехніка», Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Національного університету «Запорізька політехніка». Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу здобувач зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- системно і регулярно працювати з навчальною і науковою літературою;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи;
- відключити мобільний телефон під час занять;
- бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність в Національному університеті «Запорізька політехніка».

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття ступеня бакалавр. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 балів за даним курсом. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (у новій редакції)».